NORAKSTS
Lieta Nr.A42557506
A-2133-07/2

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007.gada 20.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Mednis,
piedalās pieteicējas *L.S.* pārstāve *N.K.* un atbildētāja Riebiņu novada domes pārstāve Maija Dzene, trešās personas atbildētāja pusē *K.Š.* pārstāve *R.B.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *L.S.* un *G.G.* pieteikuma par Rušonas pagasta padomes 2004.gada 26.janvāra lēmuma (sēdes protokols Nr. 1, 3§) atzīšanu par spēkā neesošu, un tiesa konstatēja sekojošo.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 19.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *L.S.* un *G.G.* (turpmāk kopā arī – līdzpieteicējas) pieteikums par Rušonas pagasta padomes (pašlaik konkrētās administratīvās teritorijas pašvaldības intereses pārstāv Riebiņu novada dome, turpmāk arī – atbildētājs) 2004.gada 26.janvāra lēmuma (sēdes protokols Nr. 1, 3§) „Par atteikšanos no zemes lietošanas tiesībām" (turpmāk arī – Lēmums, lietas 13.lp.) atzīšanu par spēkā neesošu.

Ar 2006.gada 19.septembra lēmumu Administratīvā apgabaltiesa atjaunoja nokavēto procesuālo termiņu līdzpieteicēju pieteikuma iesniegšanai par Lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu (lietas 68.lp.).

2006.gada 21.novembrī Administratīvajā rajona tiesā ierosināta administratīvā lieta un *K.Š.* nolemts pieaicināt lietā kā trešo personu atbildētāja pusē.

[2] Atbilstoši lietas materiāliem, ar 1999.gada 21.aprīļa un 2000.gada 18.februāra Rušonas pagasta padomes lēmumiem *G.G.* un *L.S.* piešķirta zeme nomas lietošanā Kastīrē katrai 1,3 ha platībā un apstiprināti zemes nomas līgumi.

Ar Lēmumu Rušonas pagasta padome ieskaitīja minēto zemi valsts rezerves zemēs, pamatojoties uz zemes lietotāju atteikumiem.

[3] Līdzpieteicējas pieteikumā (lietas 6.lp.) norāda:

[3.1] Visus gadus par nomāto zemi tika maksāts.

[3.2] 2004. un 2005.gadā līdzpieteicējas mutiski vērsās pašvaldībā, lai noskaidrotu iespējas privatizēt iznomāto zemesgabalu. Viņām tika paskaidrots, ka šo jautājumu varēs risināt pēc zemes nomas līguma beigām.

[3.3] 2006.gada 26.aprīlī līdzpieteicējas saņēma Rušonas pagasta padomes 2004.gada 26.janvāra lēmumu (sēdes protokols Nr. 1, 3§).

[3.4] Līdzpieteicējas uzskata, ka ar Lēmumu Rušonas pagasta padome pārkāpa Latvijas Republikas Ministru Padomes „Nolikuma par lauku apvidu zemi" 10.panta otrās daļas noteikumus, kur ir paredzēts, ka valsts rezerves zeme ir visa zeme, kas nav piešķirta lietotājiem lietošanā vai ilgtermiņa nomā.

[4] 2006.gada 8.jūnijā pieteikuma precizējumā (lietas 24.-25.lp.) līdzpieteicējas norāda:

[4.1] Rušonas pagasta teritoriālās pārvaldes 2006.gada 26.maija izziņā Nr. 127 ir norādīts, ka atbildētāja saņemto iesniegumu reģistrācijas žurnālā par 2004.gadu nav

konstatēts ieraksts par atteikumu no zemes nomas lietošanas tiesībām uz zemes daļu, ko izmantoja zemes vienībā ar kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, nedz no *L.S.*, nedz no *G.G.*

[4.2] 2004.gada 22.martā (sēdes protokols Nr. 3) atbildētājs izskatīja *K.B.* iesniegumu un nolēma piešķirt *K.B.* lietošanā ar izpirkuma tiesībām no valsts rezerves zemes 21,1 ha, t.sk. arī 5,4 ha ar kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra numurs/*, Rušonas pagasta Kastīrē.

[4.3] Rušonas pagasta teritoriālās pārvaldes 2006.gada 5.jūnija izziņā Nr. 134 ir norādīts, ka „Fizisko un juridisko personu iesniegumu, sūdzību, priekšlikumu reģistrācijas žurnālā" no 2004.gada 6.janvāra līdz 2004.gada 30.decembrim *K.B.* iesniegums nav reģistrēts un lietā nav atrodams.

[5] 2006.gada 8.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētāja lūgums pagarināt rakstveida paskaidrojumu iesniegšanas datumu līdz 2007.gada 15.augustam, kas apmierināts un ar tiesneša rezolūciju termiņš rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai pagarināts līdz 2006.gada 21.decembrim (lietas 97.lp.).

Tomēr ne līdz 2006.gada 21.decembrim, ne līdz 2007.gada 29.oktobrim atbildētājs tiesai nav sniedzis nekādus rakstveida paskaidrojumus par pieteikumu.

[6] Tiesas sēdē pieteicējas *L.S.* pārstāve pieteikumu uzturēja ar pieteikumā noradītajiem argumentiem.

G.G. uz tiesas sēdi nebija ieradusies, lai gan par tiesas sēdes laiku un vietu *G.G.* pienācīgi paziņots (lietas 102., 104.lp.).

[7] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina un papildus sniegtajiem paskaidrojumiem un Lēmumam norādīja, ka nesaprot, kāpēc pieteicēja griezās tiesā ar prasījumu, ja apstrīdamo Lēmumu varēja apstrīdēt bez tiesas. Atbildētāja pārstāve nenoliedza, ka uz pieteicējas 2006.gada 28.marta paziņojumu Nr.03-28-06/326, kurā atbilstoši APL 74.panta otrai daļai pieteicēja darīja zināmu par administratīvā akta – Lēmuma spēkā neesamību, nekāds atbildētāja paziņojums par to, ka atbildētājs uzskatītu Lēmumu par apstrīdamu, nevis spēkā neesošu, pieteicējai netika izsūtīts.

[8] Trešās personas pārstāve paskaidroja, ka pieteikums ir noraidāms.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudot lietas materiālus, atbilstoši APL 103.panta otrajai daļai objektīvi noskaidrojot lietas apstākļus un dodot tiem juridisku vērtējumu, tiesa secina, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[10] Tiesa konstatē, ka lai gan *G.G.* nav ieradusies uz tiesas sēdi un nav paziņojusi tiesai savas neierašanās iemeslu, tomēr par tiesas sēdes laiku un vietu *G.G.* pienācīgi paziņots (lietas 102., 104.lp.) un nav neviena no APL 268.pantā norādītajiem pamatiem, kad tiesai ir pienākums atlikt lietas izskatīšanu.

[11] Tiesa konstatē, ka līdzpieteicējas bija tiesīgas iesniegt pieteikumu, atbilstoši Administratīvās apgabaltiesas 2006.gada 19.septembra lēmuma 11.punktā norādītajam „atbildētājai [..] bija pienākums pieteicējām kā zemes gabala nomniecēm paziņot par statusa noteikšanu nomātajam zemes gabalam". Tātad, ar Lēmumu līdzpieteicēju tiesības vai tiesiskās intereses ir aizskartas vai var tikt aizskartas (APL 31.panta otrā daļa) un līdzpieteicējas ir Lēmumā norādītā zemes gabala nomnieces.

Tāpat tiesa konstatē, ka Lēmumā (lietas 13.lp.) nav piemēroto tiesību normu uzskaitījuma.

[12] Lietā nav strīda, ka līdzpieteicējas līdz 2007.gada 20.novembrim ir ievērojušas likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību attiecībā uz administratīvā akta atzīšanu par spēkā neesošu - ar 2006.gada 10.oktobra iesniegumu līdzpieteicējas paziņoja atbildētājam savas šaubas par Lēmuma spēkā esamību.

Lietā nav strīda, ka uz līdzpieteicēju 2006.gada 10.oktobra iesniegumu līdz tiesas sēdes dienai 2007.gada 29.oktobrī atbildētājs nebija sniedzis atbildi līdzpieteicējām.

[13] Tomēr 2004.gada 26.janvārī spēkā esošo Ministru kabineta 1995.gada 13.jūnija noteikumu Nr.154 72.punkts pie nosacījumiem, kad administratīvais akts būtu atzīstams par spēkā neesošu, neparedzēja gadījumu, kad rakstveidā izdotajā nelabvēlīgajā administratīvajā aktā nav piemēroto tiesību normu uzskaitījuma.

Pie tam, pēc tiesas ieskata, Lēmums nav līdzpieteicējam nelabvēlīgs administratīvs akts.

[14] Tāpēc tiesa konstatē, ka Lēmums nav atzīstams par spēkā neesošu un prasījums par Lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu ir noraidāms.

Lietā nav strīda, ka 2004.gada 22.martā 5,4 ha no valsts rezerves zemes ar kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra numurs/* piešķirtas *K.B.* lietošanā.

Tāpēc tiesa konstatē, ka Lēmums par attiecīgā zemes gabala ieskaitīšanu valsts rezerves zemēs ir zaudējis spēku un atbilstoši APL 82.pantam un 253.panta ceturtajai daļai tiesa var pārbaudīt tikai Lēmuma tiesiskumu.

Lai gan līdzpieteicējas nav lūgušas atzīt Lēmumu par prettiesisku, tomēr pie konkrētajiem lietas apstākļiem - līdzpieteicējas ar 2006.gada 10.oktobra iesniegumu paziņoja atbildētājam savas šaubas par Lēmuma spēkā esamību, bet līdz tiesas sēdes dienai 2007.gada 29.oktobrī atbildētājs nebija sniedzis atbildi līdzpieteicējām – tiesa secina, ka atbildētāja rīcības dēļ pieteicējām varēja nebūt skaidrs, kādā veidā formulēt prasījumu, tāpēc tiesa pati objektīvi noskaidro, vai Lēmums atbilst APL noteikumiem un citām tiesību normām (APL 103.panta otrās daļas 1. un 2.punkts).

[15] Saskaņā ar APL 150.panta pirmo daļu iestādei jāpierāda tie apstākļi, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu iebildumu pamatojumu. Saskaņā ar APL 150.panta otro daļu, iestāde var atsaukties tikai uz tiem pamatojumiem, kuri minēti administratīvajā aktā.

[16] Tiesa nodibina, ka atbildētājs nav ievērojis APL 150.panta pirmo daļu un nav pierādījis apstākļus, kuri minēti Lēmumā (lietas 13.lp.) – nav pierādījis, ka 2004.gada 26.janvārī bija saņemti (iegūti) zemes lietotāju atteikumi, kas attiecas uz zemes gabalu ar kadastra numuru */dzēsts kadastra numurs/* Kastīrē 7 ha platībā.

[17] Tiesa secina, ka atbildētājs nav pietiekoši noskaidrojis līdzpieteicēju – zemes lietotāju - viedokli šajā lietā. Līdz ar to tiesa nodibina, ka atbildētājs nav ievērojis APL 62.pantu, kurš paredz: (1) Lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā. (2) Personas viedokļa un argumentu noskaidrošana nav nepieciešama, ja: 1) administratīvā akta izdošana ir steidzama un jebkura kavēšanās tieši apdraud valsts drošību, sabiedrisko kārtību, personas dzīvību, veselību vai mantu; 2) gadījums ir objektīvi mazsvarīgs; 3) no gadījuma būtības izriet, ka personas viedokļa noskaidrošana nav iespējama vai nav adekvāta. (3) Ja administratīvais akts ir izdots rakstveidā un personas viedoklis un argumenti nav noskaidroti, administratīvā akta pamatojumā norāda iemeslu.

Lēmuma pamatojumā atbildētājs nav norādījis personas viedokļa un argumentu nenoskaidrošanas iemeslu.

[18] Tiesa, atbilstoši APL 249.pantam un 250.panta pirmajai un otrajai daļai secina, ka Lēmums ir prettiesisks, jo tā pamatojums neattaisno līdzpieteicējām noraidītās tiesības.

[19] Atbilstoši APL 4.panta otrajai daļai iespējams piemērot administratīvajā procesā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk arī – Senāts) judikatūrā attīstītos vispārējos tiesību principus.

[19.1] Senāta 2006.gada 24.februāra spriedumā lietā Nr.SA-4 [16.punkts] konstatēts, ka atbilstoši APL 250. pantam tiesa taisa spriedumu, pārbaudot, vai 1) administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus; 2) administratīvais akts atbilst materiālo tiesību normām; 3) administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības. [..], ja tiesa secina, ka administratīvais akts izdots, pieļaujot tādu [..] pārkāpumu, kura dēļ administratīvais akts ir atceļams, procesuālās ekonomijas dēļ tā atceļ pārsūdzēto administratīvo aktu, nepārbaudot citus administratīvā akta tiesiskuma un pamatotības aspektus.

[19.2] Ievērojot iepriekš teikto un tā kā Lēmumu nevar atcelt, tad tiesai nav nepieciešams analizēt citus lietas apstākļus, lai atzītu Lēmumu par prettiesisku un tiesa nodibina, ka Lēmums ir atzīstams par prettiesisku.

[20] Ņemot vērā to, ka citu prasījumu lietā nav, nav nepieciešams atbilstoši APL 253.panta sestajai daļai uzlikt par pienākumu atbildētājam lietā izdot administratīvo aktu šajā administratīvajā lietā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 251.panta sesto daļu, 253.panta pirmo daļu, 32.panta ceturto daļu, 126.panta otro daļu, tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt *L.S.* un *G.G.* pieteikumu.

Atzīt par prettiesisku Rušonas pagasta padomes 2004.gada 26.janvāra lēmumu (sēdes protokols Nr. 1, 3§).

Noraidīt *L.S.* un *G.G.* pieteikumu daļā par Rušonas pagasta padomes 2004.gada 26.janvāra lēmuma (sēdes protokols Nr. 1, 3§) atzīšanu par spēkā neesošu.

Piedzīt par labu pieteicējai *L.S.* no Riebiņu novada pašvaldības viņas samaksāto valsts nodevu 10 latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Spriedums pieņemts attiecībā uz līdzpieteicējām *L.S.* un *G.G.* atsevišķi un katra no līdzpieteicējām savas procesuālās tiesības var izmantot neatkarīgi no pārējām līdzpieteicējām.

Spriedums sastādīts 2007.gada 20.novembrī.

Tiesnesis (paraksts) M.Mednis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas tiesnesis M.Mednis

Rīgā, 2007.gada 20.novembrī.